

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

Vita, res gestæ, & certamina S. Patris nostri Ioha[n]nicij Abbatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

præbens obsequium, sequebatur populum fouens, gestatores autem pigrorum non attingens. Hæc videns pontifex, magnificauit Dominum, qui fidei suæ sic fauens, talia ad sanctorum gloriam operari dignatus est. Congregatis verò ciuibus, cum magno gaudio atque deuotione sanctam ecclesiam, his illustratâ pignoribus, dedicauit.

VITA, RES GESTÆ, ET CERTAMINA SANCTI
PATRIS NOSTRI IOHANNICII ABBATIS, AVTHO.

re Simeone Metaphrasæ. Habetur in Tomis Aloysij.

VIAM, quæ ducit ad virtutem, sciunt omnes esse asperam, arduam & difficilem, idque apertè ipsa discunt experientia. Et idèd multis quoque indigent, quæ ad ipsam excitent, partim quidem exhortationibus, partim autem vitæ quoque historia eorum, qui in illa priùs sunt ingressi: quod etiam magis ad eam attrahit sine molestia, & efficit vt non despondeant animum propter difficultatem itineris. Ei enim qui viam est ingressurus asperam & difficilem, suadens & adhortans quispiam minùs persuaserit, ostendens autem multos eam iam confecisse, & ad optatum tandem finem peruenisse, sic magis persuaserit, vt prompto & alacri animo iter aggrediatur. Talem esse existimo magni quoque patris Iohannicij vitam, & longè iucundissimam, & longè vtilissimam, & quæ ipsa quoque potest vel valdè sordem excitare ad studium virtutis. Dicantur ergò res illius, quoad eius fieri poterit, & vobis pijs ac religiosis in medium proferantur, vnde scilicet ceperit, & ad quem finem tandem peruenierit. Sic autem habet:

Quartodecimo anno tyrannidis Leonis filij Constantini, qui etiam generis seriem traxit ex Isauria, admirabilis Iohannicius procedit ex maternis thalamis. Cui patria quidem fuit prouincia Bithynorum: vicus autem, qui vocatur Marycati, situs ad Borealem partem Apolloniadis: Parentes, qui factis ipsis veram reddebant appellationem, Myritzicius & Anastaso. Erant enim tanquam pulchram rosam iustum Iohannicium edituri pietati, qui à vita ad vitam, vt dicit Apostolus, euocabat multos vnguento pietatis, & à lapsu peccati faciebat surgere, & viam ostendebat salutare, vt iam ostendet oratio. Statim ergò ab incunte ætate, cum sensilibus cibis aleretur & educaretur vt puer, non disciplinarum orbem & mandanam elegit sapientiam: sed eam, quæ ad eum adducit, & ei reddit familiarem, quæ est initium sapientie, nempe Dei timorem, & eius mandatorum insistere vestigijs. Proficiebat ergò in dies in virtute & diuina disciplina, & pulchro augebatur incremento. Quid autem Dominus, qui est velox ad bonorum remunerationem? Nondùm magnus Iohannicius è prima ætate excefferat, & munus obiens, quod ei fuerat mandatum à patribus, in consueta pascua porcos immittens, ille quidem eos signabat figura Crucis, & ipse consueta preces Deo reddebat: Illi autem permanebant indiuulsi, nullo nec hominù, nec bestiarum damno omninò affecti, donèc vesperè reuersus sanctus, eos domum rursus ageret.

Cùm autem ille quidem iam excessisset ex Ephebis, tunc cùm esset & corpore agilis, & ad spectu præ ferret speciem hominis non ignaui, haberetur verò accuratus militum delectus iussu eius, qui tunc rerum potiebatur: tunc hic quoque vir admirandus, relatus fuit in numerum excubitorù. Erat autè exercitui quidem iucundus propter moderationem: inimicis verò terribilis propter fortitudinem, vt qui eos sæpè vel solo ad spectu in fugam verteret. Cùm se ergò sic gereret, & tanti fieret ab exercitu, apud Deum adhuc pluris fiebat, quatenus eius præcepta ad vnguem obseruabat. Hoc ergò videns malignus, & cùm aliam virtutem, tum eius cum Deo familiaritatem & coniunctionem ei inuideret, in eum latenter cõparabat insidias. Quamobrèm cùm aliquandò hominibus communem offudisset caliginem, vt non diuinis imaginibus eum, quem par erat, honorem tribuerent, peruenit etiam vsque ad Iohanniciù: capitque & expugnat hunc virum præclarù inter exercitatores, & inducit eum ad perniciosam sectâ Ieonomachorù. Ab illo autè tempore diuinis imaginibus non modò quem par erat, multi honorem non tribuebant: sed nec earù quidè auditionem auribus omninò admittebât. Totis verò quinquaginta septem annis, figura

F 4 à Chri-

Noubris 4
Cap. 1.

Via virtutis
ardua.

Cap. 2.

S. Iohanna
cij patria.

Parentes,

2. Cor. 2.

Gal. 10.
Prou. 1. & 9.

Nota hic
vin & effi-
cacia signi
s. Crucis.

Cap. 3.

In militis
vitiis reli-
giosè.

Labitur in
hæresin Ieo-
nomachorù

Hæresis Ieo-
nomacho-

rum durat à Christo susceptæ humanitatis, crimini dabatur & cõtemptui habebatur ab ijs, qui pugnabant aduersus imagines. Cum quibus fuit abductus & captus hic quoque vir admirandus, & pauci fuerunt, qui maligni laqueum effugerint. Atque hæc quidem sic se habebant: & Christi figura nostræ similis, proh dolor, despicietur, & nihil omninò putabatur.

Cap. 4.

Irene Imperatrix re-
stituit ec-
clesijs viam
imaginum.

Postquàm autem huius sceleris operatores cum impietate miserabiliter perierunt, & Romanorum imperium transijt ad coniugem eius Irenem, quæres Christianorum tuebatur & habebat in honore, etiãsi propter merum mariti, nõ poterat eo superstitè liberè eloqui veram religionem. Cùm ea verò in imperio fuisset constituta, tũc ipse quoque Christus, qui propter nos carnem induit, rursus honorabatur figuris, & exoptatæ sanctorum imagines, in ecclesijs, in foro, in populo cernebantur. Sed ne sic quidem multi huius Iconomachorum hæresis acerbitatè eluèrunt ex animis, sed cùm temporis diuturnitate ad mali habitum peruenissent, ægrè ferebant se ab eo liberari. Quorum vnus erat hic quoque præclarus Iohannicius: qui non erat promptus nec velox ad mutationem, neque omni vento conuertebatur aut circumferebatur, sed morum ostendens grauitatem, etsi in re non laudabili, permanebat in ijs, quæ sibi rectè opinari videbatur, & diuinis imaginibus nullum cultum tribuebat. Deindè quid sit? Eum venatur egregius agricola, qui nouit terram animi vniuscuiusque, & is accipit semina fidei orthodoxæ. Quomodò autem?

Cap. 5.

Iohannicius respicit
ab errore
Iconomachorum.

Humi cubat, orat,
ieiunat.

Mittitur ab Imperatore ad Occidentem cum toro exercitu. Illinc autem reuertens, transijt per quandam partè Olympi, & nutu diuino iter fecit prope quandam ex monachis, qui in eo monte exercebantur. Deindè ille appàrens ex sylua, O fili, inquit, Iohannici, si magnum tibi est, inquit, Christianum esse & nominari, cur Christi imaginem despiciens, efficis vt labor virtutis à te frustra suscipiatur? Hæc audiuit vir diuinus, & miratus est, quòd ei euidentissimè dixisset de omnibus. Humi itaque cadens, petijt veniam, quòd ille ignorans fuisset ingratus in Dominum, & affirmauit se deinceps Christi imaginem & omnium, qui ei placuerunt, honoraturum cum omni proposito. Ab illo ergò tempore, beatus ille fatellitico officio fungens in vestibulo regie, recubabat in nudo solo, eratque orationi intētus in ieiunio. Nam etsi conuiuia inibat cum alijs, cibum tamen non sũmebat vsque ad fatietatem, sed eatenus, vt illis quidem non videretur ieiunare: corpus autem ei consisteret, & ad pernoctem illam inferuieret stationem.

Cap. 6.

Bulgari cõ-
dũt exerci-
tum Roma-
norum.

Iohannici
strenuitas.

Cùm ille ergò rotos sex annos his vacaret, egreditur gens Bulgarorũ, Thraciam depopulans. Aduersus eos autem ducit exercitum, qui tunc erat Imperator Romanorum, magna & valida manu coacta, in quorum numero erat hic quoque pietate planè iuuenis. Magnum itaque prælium fuit inter eos commissum, & ex exercitu Romanorum cadit magnus numerus. Quid ergò ille inter viros fortes magnus, & inter exercitatores pietatis maior Iohannicius? Erat tanquàm alius Dauid, alienigenas quidem perumpens cum multis millibus: plurimos autem liberans ex ijs, qui erant eiusdem generis, adeò vt quidam ex illustribus Romanis machina quidè ex loris contra ceperetur à Bulgaris, is verò ea gladio dissecta, à manu hostili hominem liberauerit. Hæc cùm tunc ipse adspexisset Imperator, & eius esset virtutem admiratus, cupiebat scire patriam, & quod esset ei nomen. Ille autem præter hæc docuit etiam ordinem militiæ. Imperator verò omnia statim, nè memoria excideret, scribæ iubet mandare scriptis, & magnificentia remunerationum, confirmauit defessam manum huius egregij militis. Hinc magis incitatus, vnum quendam ex inimicis, qui steterat in via angusta, & multos occidebat ex Romanis, vir ille strenuus, factò in eum impetu, illum priuauit capite, qui multis alijs capita abstulerat. Sic aduersus hostes qui videntur, præclara facinora, erant signum trophæorum, quæ erat erecturus contra inimicos, qui non appàrent.

Cap. 7.

Vide autem, quomodò hinc fuit deductus ad suscipiendum contra illos certamen: & iam ad luctandum est aggressus, & grauis armaturæ mentem, abstinentia à cibis & oratione pulchrè armauit. Nam cùm à pugna aduersus eos, qui cernuntur, hostes se sensim & paulatim dimouisset, & se deinceps collegisset, versabat animo ea, quæ Dei virtute aduersus hostes fortiter gesserat, & se posteriori tempore dicebat acerbum illud damnatum accepisse, quo Christi sui imago in honore ab eo nõ habebatur, & telis pœnitentiæ fauciabatur eius animus, & in hunc modum secum loquebatur: Oportuit me tali Domino seruire, & nõ solùm aduersus hos, qui cernuntur, inimicos

fed

sed etiam armari in eos, qui non cadunt sub aspectum. Quod quidem ergo habeo
maximè in votis, nempe dari mihi tempus, in quo possim carnem subijcere spiritui,
& soli Deo animum adhibere. Hinc se dedit totum solitæ orationi, & cum vidisset
montem, qui supereminet à dextera Bithyniæ, qui apud nos vocatur Olympus, con-
cepit animo vitam quietam & amantem solitudinis.

Concipit
animo vi-
melteris in-
stitutum.

Cum venisset ergo in urbem regiam, & valere iussisset ea, quæ sunt in ipsa, orato-
ria & emigrationis postremam reddidisset adorationem, despicit quidem referri in
numerum procerum Imperatoris: despicit autem maxima adipisci, & pluris fieri,
quàm vulgus. Despiciat paternam affectionem, postponit viscera matris, & cum pa-
rum congressus esset cum parentibus, profectus est ad iucundam quietem & silentiũ,
cum solos vigintiquatuor annos se pulchrè gessisset in hac inferiori & mundana mi-
litiã. In transitu verò cum accessisset ad Agaurorum monasterium, accipitur ab ijs,
qui illuc erant, monachis: & monasterij Præfecto Patri Gregorio aperit suum animũ,
quòd scilicet amet vitam quietam, & quòd velit solus sub Deo viuere, omnẽ huma-
nam vitans consolationem. Ille autem laudat quidem propositum: sed hæc dicebat
conuenire ijs, qui versati sunt in diuturniori exercitatione, & ad eius habitum quo-
dammodò peruenerunt. Ego verò tibi consuluerim, non eam primò vitam eligere,
quæ est remota ab omni hominum societate: sed cum viris pijs & monachis te prius
coniungere, & discere tempus & ordinem orationis. Deinde obedientiam doceri &
modestiam: & sic ad vitam accedere anachoreticã, nè si ad eam irrueris priusquàm
didiceris, cum te oporteret ferire, feriaris: & cum superare, supereris miserabiliter.

Cap. 8.

Anachore-
tis & solitu-
do quibus
expectanda.

Hæc cum ille monita audiuisset, illinc quidem recessit: cum venisset autem vespere,
hospitio excipitur à quodam viro pio & religioso, vt qui pulchrè eo gnosceret hu-
iufmodi habitacula, & caueret, nè vnquam diuersaretur in ædibus alicuius, qui esset
diuersæ à recta sententia. Cui cum animum aperuisset, quoniam erat adhuc omninò
ignarus literarum, abducitur ab eo in quoddam propinquum monasteriũ, quod vo-
cabatur Vrotelas: & cum in eo didicisset solam elementorum institutionem, cum in-
tellexisset hoc monasterium esse tumultu plenum, ascendit ad aliud monasterium,
quod dicitur Antidij: & cum illius Præfecto suum declarasset propositũ, docetur ab
eo, cuiusmodi sit palæstra in diuinis certaminibus, deprimere scilicet cogitationes, &
omnem altitudinem, quæ extollitur aduersus Dei cognitionem. Cum duos autem
annos in eo perseverasset, & Dei patris David hymnorum triginta psalmos didicisset,
& ostendisset satis validas esse eorum anías aduersus omnẽ insultum aduersarij, paulo-
post in celsis eum deuersum transiit ad montem, qui supereminet. Totos er-
gò septem dies vacans orationi, petebat vt sibi appareret certus dux viæ, quam desi-
derabat. Septimò autem die, audit hic nouus noster Moses vocem desuper iubentem,
vt paratũ accedat ad montem, & assequatur id quod desiderat.

Cap. 9.

Dicit pri-
ma clemẽta
Iohãnicus.

Audit vocẽ
diuinitus
psalm.

Cum ergo ille hanc audiuisset, accessit ad montem, & quemnam locũ inueniret
aptum ad suam habitationem, vndique circumspiciebat. Ascendens ergo in montem,
incidit in duos monachos, quibus tunicæ quidem erant confectæ ex pilis, victus au-
tem erat ex herbis, quæ illic nascebantur, & tantus, vt solũ possent viuere, & vt tan-
quàm angeli in terra viuerent cum corpore. Eis ergò communicauit ea, quæ animo
versabat & meditabatur. Illi autem postquàm preces solitas Deo pro eo obtulissent,
sigillatim narrarunt de omnibus, quæ interrogabat, adjicientes quòd post quinqua-
gesimum annũ exercitationis, & circa ipsum finem vitæ, ei inferetur tentatio: esse au-
tem inuidos & malignos eos, qui eam sunt illaturi. Sed illis quidẽ labor in caput eo-
rum conuertetur: Tu autem, dicebant, nihil graue patieris. quod etiam postea dedu-
ctum est ad effectum, quomodo etiam suo tempore declarabit oratio. Sed cum hæc
prædixissent, & tunicam (eam lebetonarium vocat lingua illius regionis: est autem
ex pilis contexta) ei tradidissent, recesserunt, hoc aduersus omnes insidias & insultus
fuit ei arma inexpugnabilia & fortissima, vt ille narrauit postea. Deinde cum illinc
emigrasset in montem, qui vocatur Cichalix, degebat sub dio & absque villo taber-
naculo.

Cap. 10.

Duo mona-
chi egregij.

Prædicunt
Iohãnicus
futuras ten-
tationes ei.

Iohãnicus
viuit sub
dio.

Cum Gregorius autem, de quo prius diximus, sancto rude excitasset habitaculũ,
vt esset ei paruũ tegumentum ab imbribus & niuibus, se in eo inclusit. Sed quoni-
am multi illuc accedebant, eum conuenire cupientes, & illi gratum & familiare si-
lentium interrumpentes, illinc discedens in quendam vicum Hellepontij, in quodam
monte nemoroso & adito difficili se collocat: in quo cum foramen quoddam angu-
stum

Cap. 11.

- Dedit in specu. 2. Reg. 17.* *Mira eius abstinence.* **Alum & profundū sub terra fodisset, in eo manebat, nusquam progrediens, nō habēs cornum cibi suppeditatorem, sicut Elias: sed cuidā caprarū pastori hoc committēs, vt ille vicissim ab eo maiora acciperet. A quo quidem pastore ipse singulis mensibus panem & aquam tanquā quoddam planē nouum accipiebat epulum. Tres totos annos silentio in eo transigens, precationis quidem curam gerebat & hymnōtū ad Deū noctū & interdiū. Erat autē hoc eius opus, deliciaeque & consolatio. Hæc verba in ore habebat veluti quoddam condimentum, quæ assiduè ab ipso canebantur: Spes mea Deus, refugium meum Christus, proteccio mea spiritus sanctus. Quocirca licet videre multos hoc pulchrum dictum ab illo acceptum, in ore ferre perpetuò.**
- Cap. 12.* **Cū sic ergo se haberet, & extolleretur talibus cordis ascensionibus, voluisset autem aliquandō venire in quandam domum oratoriam ex ijs, quæ illic erant, in qua multi erant congregati ex prædijis, quæ erant circuncircā, accidit vt conueniret etiam quidam ex eius commilitonibus, qui cū hunc magnum vidisset inter exercitatores, & ipsum non ampliùs esse existimasset, statim est recordatus veteris illius sui familiaris & amici Iohannicij, illius vultus effigiem & stature magnitudinem reputans, etiāsi longa illa inedia, & voluntaria in lacu inclusio, multa destruxisset ex ijs, quibus poterat cognosci. Stabat ergo, illum perfectiùs memoria repetens: is autem ei magis magisque ille esse videbatur. Postquā verò in eum oculis curiosius coniectis, re vera cognouit hunc illum esse amicorum & familiarium amicissimum Iohannicum, eius statim collum circundans ardentè complectebatur: aperrè ostendebat, se pendere ab illius anima, ei lachrymæ distillabant præ gaudio, & in memoriā reuocabat veterem consuetudinem. Deinde ille quidem excurrit, reliquis socijs rem volens significare: Iohannicus autem volens magis latere, peruasit in montes Conturiæ, in quibus debebant feræ, seorsum cum Deo congregiendi.**
- Cap. 13.* **Cū tunc autem fortè fortuna venisset in adem oratoriam, incidit in virtū quendam & mulierem, qui conuenerant vt festum patrium peragerent. Qui cū sanctū vidissent, in primo occurso, illo insolito & terribili eius spectaculo obitupefacti, ne potuerunt quidem interrogare quisnam esset, nec omninò cum eo conferre fermōnem. Erat enim vir satis quidem iustæ magnitudinis: pannis autem obsitus, & nudis incedens pedibus, & totus capillatus, & coma mirandum in modum promissa. Illi ergo cū sanctum sic vidissent affectum, affecti sunt timore. Ille autem placida & miti voce iussit eos esse bono animo, & ab illo timore recreauit. Deinde eos rogauit, quanam esset via, quæ rectā ferret. Illi verò dixerunt antè fluuium fluere, qui nō erat transitu facilis, & tunc maximè, cū tam multi imbres ad eum affluxissent. Tunc enim acciderat, vt vehementer plueret, & idè restagnaret fluuius. Ille autem cū circa mediā noctē surrexisset, (O pedes speciosos, o ingressum illū admirabile) aquā ascendit, nec fuit madefactus, & transmitit in continentem, quæ erat ex aduerso.**
- Cap. 14.* *Nota res miras.* **Illinc autem venit in templū magistro Christo dilecti discipuli, quod erat Ephesi: ei autem statim sua sponte apertæ sunt portæ illius templi. Ille verò ingressus, cū Domino suas preces reddidisset, rursus egreditur: & cū esset egressus, protinùs clauduntur portæ, & rursus conuertitur in Conturiam, & conuenit quosdam monachas, matrē, inquam, cum filia. Quarum filia quidem iam erat defessa libidine: mater autem studebat admonitionibus motus eius carnis comprimere. Cū in eas incidisset sanctus, & propter puellæ vitium esset animo perturbatus, puella ad se vocata, iubet eam manum suam collo illius imponere. Quod quidem cū factum fuisset vt iusserat, rogauit vt puella quidem liberaretur à malo, quod eam vexabat: in se autem graue illud malum recideret. Atque illa quidem liberata à bello carnis, ordini monacharum se, vt priùs, restituit: In sanctum autem graue illud bellum excitabatur. Cū autem intelligeret turpes cogitationes eum ad facta non honesta impellere, inuenit draconem quendam ex serpentibus in quadam, quæ illic erat, spelunca, & ipsum statim præbet ab eo exedendum, vel per vim cogens inuitum eius corpus tangere. Malebat enim mori, quàm animi sui nobilitatē voluntati carnis esse mancipatam. Atque ille quidē se præbuit draconi: malæ autē cogitationes, quæ sunt semina draconis, qui cadit in intelligentiā, protinùs recesserunt: & si qua voluntas carnis ei exhibebat molestiā, ea quodammodò tota flaccescebat & morte afficiebatur. Simul autē morte quoque affectū fuit statim ipsum animal: & exhinc aduersus omne genus feras, tam quæ sub aspectū cadūt, quàm quæ nō cadūt, data est potestas decertatori.**
- Cap. 15.* **Aliquando enim ille quidem Dauidis psalmos dicebat memoriter: mouebatur autem**

autem quidam aceruus lapidum, & sancti ad se attrahebat oculos. Cum ergo quendam maximum serpentem punice coloris ex eo vidisset apparentem, & quam in manu habebat, virga eum percussisset, eum nihil spirantem reddidit, & morte affecti. Deinde rursus quoque tempore hyberno ille quidem subterraneam quandam & obscuram subit speluncam: In ea autem habitabat draco, ut qui spelunca vteretur pro cauerna. Lucebant vero draconis oculi, & videbatur beatus pater ignem intueri. Neque enim priusquam esset expertus, putasset unquam draconem inesse in spelunca. Cum ergo visum sibi esset ignem in spelunca accendere, ligna collegit, & draconis oculis imposuit, ea volens accendere propter tempus hybernum. Cum is autem excussisset ea, quae fuerant imposta, intelligens pater esse bestiam, non fuit ignaui nec abiecto animo, nec villo timore est affectus, sed paululum declinans ad dexteram spelunca, nullum malum passus, versabatur simul cum * damone.

Interfici-
maximum
serpentem.

for. * draco-
ne.
Cap. 16.

Agebatur vero iam duodecimus annus, ex quo morabatur in solitudine homo Dei: venit autem ad eum a superis praedictio, ut illinc quidem migraret, habitaret autem in monasterio, quod vocatur Eriste, & habitum indueret monasticum. Nam cum tanta esset virtute, nondum vestem induerat monasticam: sed adhuc magnorum monastici habitus certaminum erant ea, quae dicta sunt, praexercitationes. Venit itaque aetate ad praedictum monasterium, & Stephano Praefecto monachorum, qui in eo erant, aperit reuelationem. Ille autem postmodum nihil cunctatus, solitas fundit preces, & sacras dicit orationes, & eum veste induit monastica. Tali ergo habitu monastico indutus, qui erat monachus vel ante habitum, aut etiam supra monachos, & a certaminibus se parabat ad certamina, & a laboribus procedebat ad labores, se includit in loco, qui vocatur Critama, & se ligat catena, quae erat longa sex vlnas.

Induit ha-
bitum mo-
nasticum cum
solitis pre-
cibus. Cap. 17.

Iam autem erat tertius annus, ex quo in eo degebat, & cum ei visum esset ire ad Chelidonem, ut conueniret virum quendam virtute insignem, (erat autem is magnus Georgius) venisset autem ad fluium Goram, incidit in draconem, qui cohibebat aqua fluentem, & transitum ei irrumpebat. Et eum quidem precatione & signo Crucis mortuum statim tradit aquis. Tres autem annos cum magno versatus Georgio, cum ab eo totum didicisset Psalterium, abiit rursus ad pastorem Antidij, cum Pachomio discipulo. Et cum illinc rursus venisset in monasterium Agaurorum, ascendit cum alijs monachis in montem propè situm, ut essent spectatores domus, quae in eo aedificabatur. Construebatur enim in eo monte quoddam habitaculum ijs, qui erant in monasterio, quod & volentibus maiorem conciliabat quietem & silentium, & perfectiorem cum Deo coniunctionem. Cum ergo venissent in montem, hircus insignis magnitudinis, alicundè è grege apparuit. Itaque qui cum hoc beato patre erant monachi, cum vidissent hircum, & eos inuasisse humanae quaedam cogitationes, animo versabant, quonam modo eum caperent, & ut illius pellem in virem transfutarent, maximi faciebant. Cum in eo ergo inhabitante spiritu cognouisset pater ea, quae erant in mente monachorum, unum ex ijs, cui nomen erat Sabas, ad se vocans, iubet hircum ad se adducere. Illo vero interrogante, si in fugam fuerit conuersus, quomodo eum comprehenderet: Vade solum, o frater, inquit ille magnus: ille autem iubens venit, & te se querit. Conuersus vero ad alios monachos, rogauit an hirci pellis esset apta ad virem componendum. Illi autem, Maximè, inquit: & antequam hoc diceres, nos id cogitabamus. Interim autem ductus fuit hircus à monacho Saba, & pater vel in verbis ostendens benignitatem, transmittit rursus pecudem ad sua pasqua, non solum hinc commiserationem, sed etiam amputationem docens suarum voluntatum.

Signo Cru-
cis & preci-
bus interfi-
cit draconem.

Nouit co-
gitationes,
suorum fra-
trum.

In hoc autem monte versans, ijs etiam, qui genere attinebant ad Imperatorem, (Nicephorus vero tunc Romanum administrabat imperium) praedicit eius mortem paulopost esse venturam. Nono ergo anno eius imperij erumpentes Hunni, Thraciam populabantur. Satis autem magno coacto exercitu, Imperator quidem eos prius vicit: Post haec vero, coactis copijs, Hunni vexauere Romanos. Quo tempore ipse quoque Imperator fauciat, cum imperio ipsam quoque finit vitam: sceptrorum autem & imperij haeredem filium relinquit Stauracium. Cum esset ergo Stauracius in imperio constitutus, ijs, quibus de morte Imperatoris Nicephori ab admirabili Iohannicio prius fuerat significatum, paulopost quam Imperator decesserat, recordati eorum, quae praedicta fuerant, accesserunt rursus ad hunc magnam patrem, & rogauerunt de filio eius Stauracio, an sit longo tempore victurus in imperio. Ille autem praedixit

Cap. 18.

Nicephorus
Imperator
ab Hunnis
occiditur.

rur-

72
 Michaël obtinet imperium.
 rursus quoque celestem mutationem, & ut aiunt, rem esse in acie nouacula. Breue tempus intercessit, & imperio translato ad Michaëlem generum, euenerunt ea, quæ prædicta fuerant. Hic autem Michaël antequam perueniret ad imperiū, dignitatem habebat procuratoris palatii. Nō multo itaque post tempore Hunni rursus in Thraciam faciēbant incurſiones. Itaque Imperator erat valde sollicitus, quoniam modo & eos graui inuaderet exercitu, & quemadmodum eos malē haberet. Interim autē ille quidem Leonem Armenium præfecit orienti: Leo verò, qui iam diu maximo amore tenebatur imperij, hoc solū animo verfabat, quomodo eo potiretur: & quicquid non ad id tendebat, id paruum existimabat & non magni momenti.

Cap. 19.
 Leo Armenius fraude occupat imperium.
 Cum ergo rursus bellum exortum esset aduersus Hunnos, & nec primò quidem cum eis conflisset Armenius, sua sponte tergis datis, Romanos affecit dedecore: ut simul quidē & Michaëli maculam inureret, & cum graui afficeret animi ægritudine. Cum ergo Leo hoc consilium cepisset, & id fecisset, fraudeque & simulatione conciliasset animos militum, persuasit ut eum solum spectarent, & in eo solo spem salutis collocarent, ut qui imprudentius & inconsideratius in his rebus se gererent, & bonis, quæ habebant in manibus, stultē præferrent ea, quæ expectabantur. Leo ergo cum induisset personam beneuolentiæ in Imperatorem, simulabat se eum maximi facere & colere. Post illam autem cladem ab ipso de industria & voluntariē conceptam, cum reuersus esset Michaël Byzantium, illo tempore proferens, quod iam diu parturierat, & qui intus erat, Leonem aperiens, ijs relictis, qui Romanorū agros populabantur, quam maxima potuit celeritate armatur aduersus suos, & ab ijs, qui aderant, renunciatur Imperator, & ad omnium clarissimam peruenit ciuitatem. Michaël verò vel intuitus ei cedit imperio, cum iureiurando ab eo accepto sibi prius cauisset, & fide dignis, ut putabat, promissis se munisset, quòd ei cum vxore & liberis permitteret agere vitam priuatam.

Cap. 20.
 Perfidia eius in Michaëlem &c.
 Ille autem cum primū ascendit ad imperium, veluti omnium oblitus, & nihil curans eorum, quæ Deo se iurauerat, primū quidem Michaëlem & eius coniugem condemnat exilio: paulopost verò, habitu monachorum vel inuitos induit. Nō eousquē autem constitit: sed etiam paucis post diebus eos à se inuicē separauit, nec eos simul habitare sinit in regione, sed illum quidem in vnum locum, hanc verò in alium relegauit. Vide autem, quò procedat improbitas potestatem consecuta. statim enim qui & nomine & moribus erat bellua, in ipsum, pro dolor, Christum & eius imaginem rabie exagitur, multis afficit supplicijs veræ pietatis adoratores, ab ijs, quæ habebant, alienans & exterminans, quòd non Christi & eius sanctorum imaginem cum ipso conculcare in animum induxissent. Quamobrem Nicéphorum quoque sanctissimum Patriarcham, si non à sacerdotali deponeret rectione, grane esse putabat, & sua amentia indignum & importunitate. Propterea ergo tum à sede dimouet, qui verè erat dignus qui regeret, quoniam nec luci quidem conueniebant tenebræ. Theodoro autē ex Natolia, cui erat cognomen Melissenus, ut qui esset ciuilem sententiæ & moribus similis, introducto, replet Ecclesiā magna abominatione.

Persequitur crudeliter eos, qui noluerunt esse Iconomachi.
 Theodorus Melissenus Iconomachus, fit ab eo Episcopus Costantinop.
 Illo autem tempore cum per montes Prufenſum magnus hic pater se exerceret, Guzas quidam, qui ipse quoque erat vnus ex ijs, qui vitam susceperant anachoreticam, & videbatur præstare alijs in monachorum certaminibus, & summus exercitator & amator virtutis ab omnibus existimabatur & nominabatur, & cum quis dixisset Guriam, adijciebat etiam exercitatore, ut potè quòd hinc magis agnosceretur, quam ex nomine proprio. Is cum videret se longè abesse à vera virtute Iohannici, & venerandam illam exercitatoris appellationem ad eum transire, ei dissecabatur & laniabatur animus inuidia. Dum autem inuidiam parturiret, eadem peperit. Quomodo autem, declarabit oratio. Ea enim versans in animo, & quarēs ad effectum deducere id, quod meditabatur, cum sancto de industria studet vitam agere, cum magnus Iohannicus propter maximam animi simplicitatem, Guriam supinis, ut dicitur, manibus accepisset & foueret. Ille autem in principio quidem magnam simulat pietatem, & erat virtutis histrio præstantissimus. Cum non aliò autem spectaret, quam ut latenter inuidiæ gratificaretur, sub specie propinandi, sancto venenum porrigit, cum ipse prius bibisset longè acerbius inuidiæ & malitiæ. Insidiosum autem sic potū poculum, sanctum multis affecit doloribus: sed qui per eum colebatur Dominus, non passus est eum diu vexari, nè nimis gloriaretur vitium aduersus virtutem. Sed in somnis missò præclaro inter martyres Eustathio, ei donat priorem habitum & sanitatem.

En quod parturit inuidia.

tem. Ille autem in honorem eius, quod tunc factum fuerat admirabiliter & præter opinionem, eadem oratoriam extruxit & monasterium: quod quidem exat usque in hodiernum diem. Neque enim ad liberationem solum à doloribus fuit ille dulcis somnus, & lætus ille aduentus martyris, sed ad maiorum miraculorum simul & rerum principium & fundamentum.

Aliquando enim in quadam nocte ille quidem volebat necessariò dare corpus quieti, vt se recrearet, promptiorique & alacriori animo rursus labores aggredetur. In quodam autem loco, qui illic vergebat ad Orientem, non in somnis, sed re vera videt aquam emitti copiosam & perspicuam, & multas cæcas pecudes illic stare, & ex ea bibere. Et ille quidem desiderauit scire, quidnam sibi vellent visio. hoc verò solum rescit ab ijs, qui in ea regione habitabant, quòd in eo loco prius ædificatum fuerat templum Dei genitricis. Cùm itaque venisset ad locum, qui sibi apparuerat, aqua quidem fontem non inuenit: cùm eum autem vidisset benè esse situm & pulchrum, & alioqui aptum ad Domini domum ædificandam, in eo pulchrum templum excitat, & cõstruit monasterium, cùm non pauci illic se totodissent, & ad certamen spiritale se prompto & alacri animo præparassent, & ab illo erudirentur ad virtutem. Sanctum ergò non fessit visio. Non enim ostendit id, quod factum fuerat, sed id quod erat futurum. Nam quòd in loco quidem, qui apparuerat, fuerit habitaculum matris Domini nostri, testabantur multi, qui ipsi hoc viderant oculis. Oues autem & aqua scaturiens, illæ quidem significabant sanctos, qui templo asidebant: hæc autem suauissimum illud fluentum eius doctrinæ. Quòd ea verò essent orbatæ oculis, id ostendebat animæ eorum cæcitatem.

Interim autem dum Dei excitabatur habitaculum, erupit quidem pluuia: serpentes autem emissi è terra, moribus prohibebant eos, qui in illo laborabant. Sed ille quidem statim manus tollit ad cælum, Deum rogans: nubium autem crassitudo mutata est in summam serenitatem, & qui operi erant intenti, manebant illasi à nocimento morsuum. Quo quidem tempore, sancto quoque pro viribus opem ferente ijs, qui ædificabant, & ad tollendum lapidem manum porrigente, vipera emerit è lapide, & manum apprehendens, ab ea diu pependit, & immisit ei totam veneni acerbitatem. Sed nobis apparuit alter Paulus, etiamsi non primus, chori Apostolorum, sed eorundem, quibus ille, donorum potestate præditus. Nam ille quidem manum concutit: acerbæ verò illa vipera humi cadit, & erat ei manus illaesa, adeò vt non apparet, an fuisset omninò percussus. Sed non eousque constitit vehemens eius contentio & studium, in ædificandis ædibus oratorijs, sed etiam opem tulit ijs, qui ædificabant, & post ædificationem conseruabat omninò suis precibus illasas ædes quas ædificauerat, habens perpetuò oculos ad Dominum, qui est eorum, qui ipsum timent, vires & firmamentum, euellens quidem è laqueo pedes eorum, non tradens autem in manus eorum qui affligunt, neque dedecore afficiens eos, qui sustinebant: quomodò licet videre in eo, quod est nobis propositum ad narrandum. Ipsum enim eduxit in tantam latitudinem ab afflictione, & ita leuauit grauitate corporis, vt quodam tempore suæ orationis, in sancto templo mentem suam omninò intendens ad sublimiorem contemplationem, sublimis cerneretur & glatus, & ne terram quidem omninò tangens, tanquam qui ad supernam vocaretur conuersationem, quam ille desiderabat.

Quidam enim Eustratius nomine, qui eandem vitam quam beatus exercebat, magno in eum erat zelo affectus, & incitabatur ad eius imitationem: & maximi faciebat videre ea, quæ fiebant à sancto. Eum ergò aliquandò secutus cùm esset, preces con-fuetas Domino redditurus, cùm se, vt potuit, abscondisset, nè ab illo videretur, & ibi permanisset toto tempore preceationis, stupuit quidem, quòd adeò ardèter & vehementer esset intētus orationi: stupuit autem etiam, quòd res diuina in eum ostenderetur: & quòd non solum spiritu, sed etiam corpore sublimis ab eo cerneretur, & assurgens à rebus terrestribus. Hoc ergò cùm cognouisset ille beatus, tantum absiit, vt eum propterea laudauerit, vt eum etiam curiosum aliquid fecisse sit suspicatus: & grauitè increpauerit, dicens: Non habitabit iuxta te malignus. Irà studebat seorsum inuocare Dominum. Quanam autem fuerint deinceps præclare ab eo gesta, ad eam iam transit oratio.

Mulier quædam cùm eam in orbem multi circumdedissent & inuassent demones, & eam ad turpia irritarent desideria, cùm nesciret quam ratione vitaret periculum,

Extruxit vit
landus ec-
clesiam s.
Eustathio
martyri.

Cap. 22.

Visio S. Io-
hannicij.

Construit
templum &
monasteriu

Cap. 23.

Præclata mi-
racula edidit.

Act. 28.

Psal. 24.

Inter oran-
dum corpus
eius, iuxta sum
aerolitur.

Cap. 24.

Eustratius
studet eius
imitari vitam

Psal. 5.

Cap. 25.

confugit ad Iohannicum, qui erat promptus ac paratus ad eam defendendam: & ei enunciat demonum insidias, & eo vitur adiutore contra aduersarios. Ille autem precatus est Dominum, nè mulier amplius vexaretur à demonibus: bellum enim se conuerteretur, & illa liberaretur ab animi perturbatione. Confidebat enim se posse eorum sustinere impetum, cum haberet manus doctas ad bellum, & ad arcum aeneum composita brachia. Ille ergò statim quidem precibus tanquam telis demones confixit, cum nec primum quidem eius impetum sustinuisset. Mulier autem fuit liberata ab animi perturbatione, & domum reuersa, Deo vniuersorum, & eius seruo Iohannicio, acceptam ascribebat salutem.

Magna vis
peccati eius
contra da-
mones.

Cap. 26.

Quid ergò, qui omnia audent, improbi & malitiosi demones? Non satis duxerunt se fuisse semel affectos ignominia, nec eis sufficit semel fuisse victos: sed missis insidijs, quæ structæ fuerant in foeminam, sanctum aggrediuntur, & quæ aduersus illam fabricantur, ea per turpes cogitationes ei contra inferre conabuntur. Quibus cum is ab initio dominari, non seruire, didicisset, vt qui esset vndique munitus armatura iuuenilium certaminum, eos rursus vincit, & eorum machinas ad nihilum redigit. Non hic autem solum, neque propter ea, quæ prius diximus, decertat aduersus malignum genus demonum: sed etiam puerum, qui aliquandò ab ijs in tempesta nocte in montibus nemorosis & inijs deducebatur & trahebatur, & iamiam erat ab eis è precipitio deturbandus, apprensus Sanctus (erat enim, si vel solum eis apparuisset, terribilis) liberavit ab insidijs, & deduxit in viam rectam.

Nota rem
miram.

Cap. 27.

Cum ergò sic perageret exercitationem, & inimicos, qui intelligentia apprehenduntur, facillimè prosterneret, erat in ore omnium, alio quidem narrante eius, quæ in exercitatione versabatur, vitam laboriosam: alio autem simplicitatem, & in sermonibus soliditatem, & magnam vtilitatem: in exercitatione verò gravitatem & constantiam: alijs autem enunciantibus eam, quam in demones habebat potestatem. Ille enim & verbis multa efficiebat, & valebat precibus. Cum ergò hæc se sic haberent, & tam multa de eo dicerentur, multos habebat illic accedentes & interrumpentes exercitationem. Deus enim eum posuerat ad acquisitionem salutis, vt magnus dicit Apostolus, vt qui in ipso viueret, vigilaret & dormiret. Quamobrè aliquandò quidem liberabat accolas à nocumento serpentum & ferarum, eas interimens & de medio tollens, partim quidem virga sua, partim autem signo Crucis: aliquandò verò à demonum insidijs & tyrannide liberabat eos, qui in eos incidebant, vt qui à Deo accepisset concurrentem cum voluntate potentiam. Cum ergò didicisset, quòd quæ est in solitudinibus molestia, parum aut nihil differt ab vrbium tumultibus, diligenter, conuenienter Domino, bonum persequens, rursus migrat in montem Thralicis, ardentius & fortius adhuc seipsum recreans, & ipse seipso quodammodo effectus magis strenuus ad certamina spiritalia.

1. Thess.

Signo Cru-
cis interficit
serpentes &
feras.

Cap. 28.

Nemo autè hæc audiens de magno inter exercitatores, inaniter cogitet, quòd non est verisimile eum vbiqùe ad eòdè refulsisse, qui animo præceperat in sanctas imagines impietatem, & eas aliquo tempore noluerat honorare. Si quis hoc admiratus fuerit tanquam incredibile & contra opinionem, is quoque prodigiosa existimauerit, quæ facta sunt à piscatoribus orbis terræ, & præ cæteris à Paulo, qui prius fuit persecutor Ecclesiæ. Ad gratiam autem videbitur etiam dictum esse à Domino illud, Qui credit in me, opera quæ ego facio, ille quoque faciet. Vbi autem pones illud quoque: Si habetis fidem, sicut granum sinapis, dicetis huic monti: Transi, & transibit: Si hæc ergò sunt euidentis & certa veritas: ea etiam, quæ sunt omninò facta ab hoc viro admirabili, sunt aliena à mendacio. Sedenim redeamus, vndè digressi sumus. Cum fuisset in hoc monte Thralicis, non extendit tabernaculum, non fixit tugurium, sed sub dio & sine domo vitam agere constituit, vt qui magnifico tecto vteretur celo. Sed ne sic quidem viuens latuit, sed Eustratius quidam ex monasterio Agaurorum, eius amore captus, cum non posset manere in regione, (eum enim cogeat amor ille diuinus, & quòd valdè eum inflammaret studium sanctarum imaginum) cum ad eum accessisset, & nihil amplius expectasset, quàm consuetam precationem, statim est sciscitatus, an diù duraturum esset imperium Leonis. Ille autem videns eum magna animi affectione commotum, quòd pro diuinis imaginibus maximum caperet dolorem, (in eas enim erat impius hic Leo, vt si quis alius) & ideò properasse ad interrogationem, non substitit, neque responsum est meditatus, sed vt qui spiritus profunda scrutaretur, & haud ita diù abhinc futuram præsignificauit eius euerisionem, & prædixit futura.

Viuir sub
dio.

Nam

Nam non multò post eo de medio sublato, Michaël arripuit imperium: qui non au-
xit quidem persecutionem aduersus Christianos: fuit autem Ecclesiam esse sub hæ-
reticis, vt qui neque Iconomachorum hæresi omninò accesserit, sed in eius zelum ef-
fectus sit mollior, vt etiam multis videretur benignus: neque vllum Orthodoxum
dogma prior inceperit, adeò vt contingeret neque ipsum à vitio abstinere, neque sa-
lutem defendere: sed malitiosè potius hæresim quidem fuit crescere, fidem autem
Orthodoxam minui & diffuere. Et hoc quidem ita se habebat.

Postquam autem Leo fuit interfectus, venit rursus cum quodam alio Euftradius, Cap. 29.
diuino huic viro renunciatis euentum eorum, quæ ipse prædixerat. Contritum est au-
tem ab eis aliquantum temporis in sermone. Quidam verò Elias nomine, qui exerce-
batur non procul à sancto, ipsum magnum Iohanniciu excepit conuiuio, & eos qui
venerant simul cum Euftratio. Diuinus autem Iohannicius huius vitæ accusans vani-
tatem, & verbis ostendens, quàm esset instabilis & infida, communiter iubebat, vt se
procul remouerent ab vrbibus & vicis. Eliæ autem dicebat hoc magis conuenire,
quàm alijs. Is verò, De hoc, inquit, ô pater Iohannici, esto bono animo. vt maiorem
autem huius rei fidem faceret, dicebat, quòd in totis annis præcedentibus fuisset soli-
tarius, & se remouisset ab hominum congressione. Vnus itaque & alter dies præter-
ierat, ex quo hæc dicta fuerant. Ille verò monachus Elias ad eum accedens, postula-
bat eius preces, vt propter morbum, qui eum inuaserat, iret ad quoddam prædium,
quod emittebat aquas calidas. Cùm autem ille quidem nollet, hic verò instaret: &
postremò ad imbecillitatem fratris se demittens sanctus eum emisisset, vix potuit ad
aquas calidas accedere. Cùm eum autem liquisset animus, & ab ijs qui illic erant sub-
larus, in quadam cella, quæ erat ad montem, fuisset locatus, circa mediam noctem
excessit ex hac vita, prioribus bonis suæ exercitationis hanc solam habens gratiam,
quòd in hac extrema cogitatione ductus esset pœnitentia, quòd omninò cessisset
curationi corporis. Sed nobis reuertendum est ad magnum Iohanniciu

Hic vir diuinus solebat obire cum virga, etsi sermone potius, quàm virga, opus ha- Cap. 30.
beret aduersus suum gregem. Cùm is ergò aliquandò transiret per loca quedã transi-
tu difficilia, accidisset autem, vt ea illi è manu excideret,angebatur animo, quòd
virga periisset, nec eius inueniendæ vllam inueniebat rationem. Deindè cùm in ea
quærenda despondisset animum, flexis genibus consuetas preces reddebat Domino.
Illa autem rursus venit per ærem, & in sancti manum fuit imposta: & ille quidẽ sta-
tim per quoddam arbutum antrum subijt, vt qui sibi quoddam gratum arripuisset
habitaçulum. Id autem erat breue admodum, & habitabatur à dæmonibus: qui post-
quam viderunt sanctum virtute quadam, quæ sub aspectu non cadebat, roboratum,
& vt dicit Paulus, in die malo, thorace iustitiæ & fidei clypeo gloriantem, fuerunt ira Ephes. 6.
omninò accensi, & ab ipso aliquid passi, ei quoque par pari referunt. Cùm verò ob-
scuris omnibus insultibus fuissent propulsati, eo valde munito precibus, tandem mis-
sis aduersus animam machinationibus, aperte aggrediebantur, irridebant, vocifera-
bantur, pulsabant, fugiebant, expectantes fore, vt ei afferrent terrorem: rugiebant,
in faciem inuadebant, mouere videbantur speluncam. Cùm autem ille nihil osten-
disset, quod esset pusilli & abiecti animi: illi verò moto omni rudente suæ calliditatis
& malitiæ, postremò omnem spem abiectissent aduersus tanti viri virtutem & cõstan-
tiam, miserabiliter victi & in fugam conuersi. Quid nobis & tibi? Venisti ad nos torquen- Marth. 8.
dos ante tempus? ij quoque ad ipsum clamabant, quomodo etiam meo Iesu ij, qui
aduentum illius non sustinebant. Cùm autem speluncam vel inuiti reliquissent, non
poterant inuenire aliam quam habitarent. Vbi què enim adesse sanctum visione ap-
prehendebant, persequentem & fugantem, & eos increpantem, tanquam feras ali-
quas arundinis. Sic sine iniquitate currens dirigebatur, & excitatus ad occurrentem
inimicis, inueniebat Deum præuenientem, ipsum quidem circundantem misericor-
dia, malos autem malè perdentem. Et à quanta quidem turba & molestia, dæmonum
fuga liberauerit eos, qui erant in monte, in quo habitare, vt dicit Psalmographus, ipsi Psal. 67.
Deo complacuit, illis scribendum & beneficium literis mandandum relinquamus.
Nos autem conuertamur ad ea, quæ deinceps sequuntur.

Cuidam Senatori agrotabat vna ex suis filiabus, membraque erant ei soluta, cùm Cap. 31.
esset pia, & Christianam seruaret religionem. Qui autem sancti sororem duxerat vxor-
em, aduersus Christi imagines grauer furebar, & in eas inuehebatur. Accedens au-
tem beatus, illam quidem precibus & signo Crucis à graui morbo liberauit: hunc
verò, Precibus & signo Crucis sanata palyticam.

verò, cum admonens non posset persuadere, ut à graui illa abstineret infania, tr adidit disciplinam, & viscerum despecla cognatione, & sui sanguinis oblitus propter veram religionem, precibus eum orbat oculis. Ità zelus pietatis & veri Dei cultus, gloriatur etiam contra ipsam naturam: & verum in Deum desiderium, est validius necessitate cognationis. Nam illam quidem, etiamsi genere ad eum non attineret, quoniam tamen Christianam obseruabat religionem, à morbo liberauit: hunc autem, etsi fororem duxisset in matrimonium, quoniam cum diuinis pugnabat imaginibus, visu priuauit, & æquum censuit, ut oculi qui erant manifesti, caltigarentur pro ijs, qui non cernebantur oculis. His par est illud addere.

Nota miraculū in contemptorem sacrarū imaginum,

Cap. 32.

Huic magno patri erat studio, si quos ad se audiebat ascendere, è monte descendere, & eis obuiam procedere. Cur hoc faciens? Magnam in ascensu ressecans vexationem eorum, qui ad ipsum ascendebant. Est enim asper & accliuus ad montem ascensus, & non facile nec expeditum iter præbens ascendentibus. Aliquando itaque is, cui obrigerat Chalcedonis pontificatus, & cui Nicea, Petrus & Theodorus, Prefectus insignis gregis & studij, cum Ioseph & Clemente ad ipsum ascendebant. Hoc autem cum cognouisset sanctus, volens eorum magnā leuare viam molestiam, ad eos descendit è monte. Cum verò hominis Dei essent partes, & facere & dicere ea, quæ essent Deo grata, in sermone, quem ad ipsos habuit, censebat humilitatem esse præferendam omnibus virtutibus. Postquam autem ad cibum sumendum iam accessissent: Nè conturberis, inquit, frater Ioseph, sed sis paratus ad exitum. Hoc quidē tunc sic dictum, quidnam sibi vellet, dubitabatur ab ijs, qui audiuerant. Cum autem post decem & octo dies Ioseph è vita excessisset, rectè intellexerunt quid sibi vellet, quod magnus dixerat. Diuinus ergò hic pater sic se habebat, & tantam gerebat curam fratrum vtilitatis, ut omnia ei parua viderentur & nullius precij, nisi etiā suam animam poneret pro fratribus: in hoc quoquē meum imitans Dominum, qui, cum esset Pastor, & non mercenarius, animam ponebat pro quibus.

for. * vterq;

Prædicat cuidam obitum eius,

Iohan. 10.

Cap. 33.

Iam agebatur quidem quintus annus imperij Michaëlis: quartusdecimus autem, ex quo Bulgari fecerant expeditionē & decesserat Nicephorus: à quo tempore multi Romanorū, cum patria libertate amissa, detinebantur captiui manibus Bulgarorum.

Charitas ei in proximū quanta.

Venit itaque in mentem illi benignæ & clementi animæ, si quo modo eos posset educere à laboriosa illa & afflicta vita. Interrogans autem, accepit carcerē illum, in quem illi erant coniecti, esse obscurum & tenebrososum, adeo ut eis visueneret agrè ferre, quod non cum patria vitam quoquē amississent: quod quidem eum magis angebat. Huic ergò proposito omnibus postpositis, relinquit quidem illam gratam & solitam viuendi rationem: & via, quæ intercedit, confecta, non curauit custodes, qui eos circumfidebant: sed non visus ad eos accedēs, statim pro omnibus copijs vsus est figura Crucis: & ea perfractis vinculis & claustris portarum, tanquam ab inferis & umbra mortis, quomodo meus Iesus, reuocat eos, qui illic sedebant: & potat non aquis, sed sermonibus salutaribus viuificæ doctrinæ, admonens, nè essent sicut patres eorum, generatio peruersa & exasperans: sed deinceps spem in Deo ponerent, & non obliuiscerentur eius remunerationum: præterea autem filijs quoquē nota facerent illius mirabilia. Deinde cum in luce, sicut Moses, tota nocte eos traduxisset, vsq; ad nostros fines eos transmisit & conseruauit. Cum autem vim afferrent & vrgerent ijs, qui seruati fuerant, & quis es, o homo Dei, sæpè rogarent, non celauit quidem nomen: dixit autem, se hanc gratiam soli Deo ascribere.

Nota hic re sanè admiratione dignissimam,

Exod. 13. 14. Psal. 77.

Cap. 34.

Cum hoc nescio an sit conferendum id, quod vsuuenit ijs, qui fugiebant ex Aegypto. Nam illorum quidem inimicos aqua obruit: hi autem cōsecuti quod optabant consequi, nulli fuerunt causa calamitatis, sed & hi domum redeunt, & sanctum rursus excepit grata illa quies & silentium in monte Thralicis. Illo autem tempore Inger ille, non fecus ac vernis floribus, florebat laboribus exercitationis. Hinc factum est, ut crearetur Antistes Nicenæ ecclesiæ. Cæterum is non habebat fructum rectæ fidei.

Inger Nicenæ Episcopus Iconomachus,

Cap. 35.

Huius decessum cum præsciuisset Pater, quodam monacho ex Eliæ altaribus (is erat Basilius) ad ipsum emisso, mendacio & umbra dimissa, iussit eum tandè adherere veritati, etiamsi stultissimus ille Inger, in improba Iconomachorum heresi commoti statuerit miserabiliter.

Sed cum ad hunc locum peruenit oratio, illud mihi venit in mentem. Nauigauit aliquandò sanctus, adoraturus S. Theophanis tabernaculum, quod est in Sigrjana. Illinc reuertens, & lacum præternauigans, qui est ad borealem partem Apolloniadis, appulit

appulit Thaso. Qui in illa autem vitam susceperant monasticam, & omnes accolae grauius vexabantur à serpentum, qui in ea erant, multitudine. Ijs enim repleta erat insula, non paruam afferens dampnum habitatoribus. Cum ergo sanctus in ea esset, veniunt ad eum omnes, qui habitabant insulam, & supplices ei pròcidunt, postulantes & rogant, vt eis opem ferat, vt eos, quoad eius fieri poterit, liberet à nocumento serpentum. Et ille quidem miseretur eorum calamitatis, & veluti quaedam tela, quae torquentur in serpentem, emittit preces: illi autem protinus proserpunt è suis cauernis, & relicta insula, se in maris profundum projiciunt. Atque noster quidem Iesus in aquis contriuit capita draconum: Illius autem discipulus, & quoad eis fieri poterat imitator, per illas ipsas eos suffocauit. Precibus iherosolimitanorum à serpentibus. Psal. 73.

Ab hoc tempore profectus est ad alium locum quietis ac silentij: simul autem cum eo profectus quoque est Daniel, qui praerat monachis, qui erant in Thaso. Cap. 36. Ei verò erat frater monachus, cui erat nomen Euthymius, cui etiam dicitur pater praedixisse non multò post futurum decessum, sic dicens: Frater Euthymi, sis paratus. mox enim ad supernam proficisceris peregrinationem. Et sic quidem dixit Euthymio. Ipse autem cum voluisset ingredi antrum quoddam breuissimum, & quod vix sufficiebat ad habitandum, incidit in damonem, qui erat prioribus longè sceleratior. Ab illo enim spelunca appellabatur Toparcha. Qui cum non ferret habitare cum Iohannicio, niger & terribilis accessit ad Danielem, vt eum quidem terreret: ille autem accepto quoque Iohannicio recederet. Sed ij, vt qui sibi confiderent, erant interriti, & illius fugam potius expectabant. Cum ergo vidisset malignus eos adeò fortes & constantes, Danielis quidem pedibus circunvolutus, admirabilis autem Iohannicij lateri plaga Dæmò maligno illi dolore affert. imposita, ei quidem tantum dolorem attulit, vt esset mutus totos septem dies: ille verò statim euauit. Sed sanctum quidem rursus accipit mons Thralicis.

Si quid autem, postquam illinc abièrat, molesti aliquid acciderat ijs, qui erant in monte, id rursus totum de medio ablatum est eius aduentu. Et nunc quidem cruce, quae nocumentum afferebat oleribus, precibus & signo Crucis fugabatur à circuitu: Precibus & signo Crucis erucam fugat. nunc autem ijs, qui illuc accedebant, mors praesignificabatur. Et illi quidem rebus suis prouidebant, & se parabant ad excessum: malignus autem & hostis humani generis, lupus erat, vt dicitur, frustra hians. Ità etiam cuidam viro Isacio, qui foeminae inseruiebat monacha, quoniam praedictum fuerat à sancto, fore vt mox ad eum veniret vitae finis, & idè oporteret eum se parare ad decessum: ille autem negligenter viueret & remissè: deinde etiam rursus ad ipsum Dei hominem ascendisset: Cur, inquit, adhuc mundanis occupatus sollicitudinibus, nullam futuri curam geris? Sed ille quidem partim à domina coactus: partim autem etiam sua sponte inductus, Cuidam mortem praedicit, hinc non se corrigens, subito moritur. in possessionem enim cura gerenda, erat valde vilis) ad nihil est excitatus eorum, quae oportebat, neque sibi vltimum parauit viaticum. Non multò post autem morbus & necessitas, quae eum inuasit, fecit vt & monasticum indueret habitum, & ei, pròh dolor, mortem attulit euestigio. Sed quod attinet quidem ad Isacium, necessitati, non voluntati, quispiam id acceptum tulerit: huic autem magno patri verè paternam adscripsit affectionem, quod ei mortem praedixerit, etiamsi ille nihil muratus, in priori foecordia sit mortuus.

Sedenim hinc quoque nota fiunt omnino ea, quae iustus faciebat vel per trāsitum. Cap. 38. Isacij domina, cum esset & monacha, sicut à me dictum est, & vetula, & praefecta monasterij Clubiorum, ad ipsum aliquandò ascendit simul cum filia precationis gratia & benedictionis. Ille autem accepto baculo, quem mater manu tenebat, tradidit in manum filiae. Conturbata ergo mater puellae, dixit: Mihi, pater, magis conueniebat baculus, qui corpus meum fulcit ac sustinet magna ex parte propter senectutem. Ille autem nihil ipsi omnino respondens, reipsa significauit futurum. Paulò post enigmata illa quidem è vita excessit: hæc verò prouecta fuit ad praefecturam monasterij. Abhinc autem hic admirabilis Iohannicius migravit ad montem asperum & arduum, qui appellabatur mons Corui, ut potè quod sancto praedictum fuisset ab ijs, qui in solitudine ei occurrerant, Monachis, & dederant leibonarium, eum aliquandò venturum ad eum montem. Sed quanam sunt, quae ab ipso, vel ab eo potius, qui in ipso habitabat spiritu, in eo monte facta sunt admirabiliter?

Palcebant quidam in ipso oues, & cum quasdam ex eis amisissent, ad eas quærendas montem obibant in omnem partem. Eos sanctus neque vnquam auditione acciperat, neque visu cognoscebat. Cum ergo in eos incidisset, & nomine vnumquenque vocabat, & viam, quam ipse ignorabat, (neque enim omnia omnino scire sancto con-

cedit spiritus sanctus, iubebat docere. Et illi quidem viam ostenderunt: ille autem refert gratiam, nempe pecudū inuentionem, & iubet eos ire in solitudinem, & oues illic esse inuenturos. Cū in eam ergo venissent, sicut ille iusserat, offendunt oues errantes, præter omnem eorum expectationem, idque cū sapē in eis quærendis laborassent, etiamsi tunc non potuerant in eas incidere. Quocirca id acceptum ferebant illius viri viæ ignorationi, quod digni essent habiti, qui eum conuenirent, & cum eo colloquerentur. Neque enim, qui in eum incidebant, ipsum videbant, nisi ille voluisset, & vt sequenti Eustratio esset exemplar humilitatis, si non videretur ab ijs, qui incidebant, ad ipsum conuersus, dicebat: Precibus tuis, o frater Eustrati, ne ab ijs quidem sum conspectus.

A nemine est vitus nisi volens.

Cap. 40. Cellam sibi cõstruit angustissimā, maioresq; labores suscipit.

Cū autem ascendisset in montes Antidij monasterij, qui quotidie in rebus diuinis extollebatur, & cellam ædificasset angustissimā & breuissimā, prioribus maiores suscipiebat labores virtutis, & dignus habebatur maiori contemplatione. Corporis quidem certē afflictionem existimabat esse alimentum animæ. Hinc factum est, vt multis rarō fuerit manifestus, quomodō etiam habuit multos eius vitæ amatores. Satis enim erat, si vel solum videretur, ad acre quidem desiderium eorum, qui videbant, animis instillandum, & immittendum zelum æmulationis, & ad vir utem excitandum eum, qui esset vel hebetissimus. Porro autem cū vnus ex ijs, qui tunc erant magistri, coniunx (erat verō is, vt opinor, Stephanus) ancillarum improbitate, & curiosis ac maleficis artibus esset emotæ mentis, seipsam tradit medicis. Multa quidem manus medicorum, & medicamenta innumerabilia, plura artis adiuuenta. Postquam autem cognouit se inutiliter laborare, statuit quidem alijs vale dicere: ad magnum verō confugit Iohannicum. Ille autem precatioe quidem dat mulieri fanitatem: hanc autem ab ea petit mercedem, vt ea in Dei portas ingrederetur in confessione & hymnis, & ijs qui offenderant, peccatum remitteret.

Sanat infanam. Plal. 99.

Cap. 41.

Viro sancto obitum eius significat.

Item alteri.

Hic omni ex parte bonus, vt ad alium transeant, cuidam nomine Stephano, viro quidem exercenti virtutem & iusto in omnibus vijs suis, qui, quæ erant in anima, ei multo antè dedicarat, cū post longum tempus venisset ad eum visitandum: Esto, inquit, o frater, paratus ad exitum. Is autem cū cõieciisset, quidnam sibi vellet quod dictum fuerat, quoniam quod ad eum quidem attinebat, iam erat paratus, vt qui super fundamentum virtutis, quod præcesserat, diligentius superædificauerat, paulopost prompto & alacri animo hinc excessit, post excessum innumerabilibus resplendens miraculis. Itā etiam Thomæ, qui eum sequebatur, & eius labores ad virtutem, & humilitate superabat alios, significauit, quod ex improviso esset in morbum casurus. & quod morbum mors quoque esset cõsecutura. Hac ergo prædictione is simul & animo magis fuit excitatus ad exercitationem, & subit finem vitæ. Itā etiam cū eum, qui præerat monasterio Agaurorum, cognouisset se adiūxisse hæreticis, (iam autem à præfectura excefferat Eustratius, vt qui viam declinaret impiorum) cū post vnam & alteram admonitionem vidisset eum non desistere ab hæresi, Quoniam, inquit, te sæpè ad fidem orthodoxā deducēs, o Antoni, (itā enim vocabatur) inueni te reuocatu difficilem, hoc tibi dico postremum: Si non amplius peccare perrexeris, sequens eos, qui sunt diuersæ opinionis: sed eam etiam, quæ à Domino tibi afferenda est, disciplinam grato animo sustinueris, non minima merces tibi reponetur. Hæc dixit iustus: & statim altera pars corporis Antonio flaccescens, fuit quasi morte affecta. Quadraginta itaq; totos dies cū magno animo eam tulisset disciplinam, & nec minimum quidem verbum cõtemptus ex ore emisisset, & nec hæreticis deinceps esset assensus, & vita excessit, maligni effugiens artes & machinationes, & parua castigatione aduersus eum referens victoriam, & victor fuit renunciatus, & corona redimitus. Sic ille Dei extendit benignitatem & clementiam: tam certō sponondit veniam ijs, quibus erat quidam paruus fomes poenitentia: eo autem, quod venientem corporis mortem præsignificabat, aperte efficiebat, nè homines morte animæ morerentur.

Nota vt quædam ab hæresi Iconomachosū reuocet.

Cap. 42. Consuli impetrat, nè facile irascatur.

Sed ad alia me vocat oratio, & ad ea accedo. Constantinus quidam creatus Consul, solebat quidem venire ad hunc virum admirabilem. Is autem illi rursus hoc vicissim reddebat, quod eius orationibus conseruabatur ab ira alienus, neque propter aliquid, quod accidebat, facile mouebatur aut exandescibat. Is erat aliquandō ascensurus ad magnum Iohannicum. Cū autem accidisset, vt ministro acriter irasceret, eum ira abripit, & manu repente famulū percutit. Deindē cū ad se redisset Constantinus, valde cruciabatur animo, quod ab ira fuisset superatus, & ad magnum hunc

hunc patrem accedens, rem ei renunciat. Ille verò seriam & conuenientem ei infert, increpationem. Consul verò tanquàm filius, qui à patre mandatum acceperat, ab illo tempore si quandò sensisset se longius efferri, quàm conueniebat, apud se dicebat: Cessa ab ira, & vince animum. Statimq; verbum res ipsa sequebatur. Nam & sensim ab ira desijt, & rursus ad se redijt. Atq; quod à sancto quidem factum est in Constantinum, fuit huiusmodi. Quod autem in filium eius, iam dicam. Ascendit is quoq; aliquandò ad huc Dei seruum, cum pater id ei iussisset. Lingua autem ei lababat, & balutiebatur. Cum ergò cum sancto sermones contulisset, intelligens ille, quòd in dicendo titubaret, iussit ei linguam porrigere. Hoc autem factum fuit, sicut iussit. Ille verò implorato auxilio eius, qui potest facere, vt aperte & distinctè loquatur, simul quidè effecit, vt adolescenti esset linguæ instrumentū promptum & expeditū: & effecit eius animā ad Dei exequenda præcepta viuidiore, & ei immisit bonorum æmulationem.

Adolecēti
balbo obui-
ner distinctè
loquēdi
facultatē,
Cap. 43.

Sed eum quidem, quòd talibus esset dignus, talibus est remuneratus: in aliorū autem cum venisset conspectum, ab eis tamen non cernebatur. Aedificabatur enim in monte Baptistæ & præcurfari quoddam templum, cuius vitam hic æmulabatur. Forma autem ædificij à magno Iohannicio fuerat descripta ijs, qui ædificabant. Cum ergò sancto visum esset aliquandò venire ad contemplandum ædificium, vt videret an opus procederet, vt constituerat: cum ad eum locum venisset, accedunt etiā ad eum quidam alij, vt virum admirabilem simul & viderent, & aliquo eius sermone fruerebantur. Cum ergò illuc venisset Iohannicius, qui iuuenili erat exercitatione, & illi etiam venissent, ille quidem stabat iuxta ipsos, considerans quomodò procederet ædificiū: Illi verò videntes eum, tamen non videbant. Deindè ille quidem cum vidisset ædificium, rursus conuersus est ad speluncam. Illi autem in loco asidebant, expectantes quandò esset venturus. Quidam ergò ex ijs, qui erant cum ipso, monachis (is autè erat Iohannes) cum rem cognouisset, existimat hoc eis visum esse molestum, & sancto dicit: Non oportet eos, qui propter te tantum iter confecerunt, reuerti tua non conspecta virtute. Scis rem esse molestam, & quæ cor ipsum tangit medium. Sanctus verò laudauit quidem illorum institutum, & pro eis est precatus: conuersus autem ad monachum: Quomodò à nobis, inquit, fieri possit, quod Deo non videtur? Nam ego quidem stabam sine vllò tegumento in medio oculorum illorum: Illi autem, si Deo id ità visum esset, me omninò vidissent, etiamsi me abscondissem. Postquàm hæc à sancto audiuit monachus, eis significat. Illi verò reuertuntur, nihil agrè ferentes. Et hoc quidem est eiusmodi. Sed illud quidem quomodò non est narrandum?

Stat in me-
tio hominū
inuisibilibus.

Theodorus quidam, qui modò vitam susceperat monasticam, cupiebat de rebus sancti discere ab ijs, qui ad ipsum ventitabant, & quænam esset eius vitæ ratio, & cuiusmodi adspiceretur: & quidnam faceret aut diceret: vt si nihil aliud, at de Iohannicij quidem certè rebus posset narrare, & hinc memoriam suis relinqueret posteris, cum ij, qui hæc ab illo audiuerant, suis rursus narrarent posteris, quòd hæc & hæc ab hoc aut illo audiuisent. Cum autem narraret aliquibus, quæcunque audierat, illi autem dicerent hæc non esse admittenda citra examinationem: Sed horum, dicebant, effectorem, si velis, videbimus. Ille autem statim fit eis dux itineris, & rursus ascendunt ad sanctum, & eum alloquuntur. Cum verò sermo ab eis produceretur, vrsa, quæ alicundè è sylua eis apparuit, conturbat eorum animos. Ille autem iubet eis ipsi panem porrigere, & hortatur, vt ab illo magno timore recreentur, recordantes eius, qui dedit potestatem concalcandi leonem & draconem, qui quidem sunt vrsò longè terribiliores: & illorum quidem animos liberat à metu, vrsam autem iubet reuerti ad sua latibula. Hoc quidem sic factum fuerat, & finito sermone, illi recesserunt, nihil aliud habentes in ore, nisi magnum Iohannicium. Hinc factum est, vt essent acres ad virtutem, & ad similem zelum incitarentur, & dicerent monacho Theodoro: Non ex tuis verbis credimus, sed ex ijs, quæ ipsi audiimus & vidimus, vt dicit Euangelista. Hæc ne sufficiunt, an ex rebus sancti vultis alias adjiciamus? Sed quomodò, si hæc silentio dederimus, non pulcherrimarum rerum detrimento pios affecerimus?

Psal. 90.
Vrsa obedit
viro Dei.

Iohan. 4.

Cum vellet aliquandò pauperibus oleum suppeditare ad cibum: (multi enim pauperes sæpè illuc accedebant, quibus etiam præbebat quidquid habebat) Cum ergò vellet aliquandò eis dare oleum, (hoc enim tunc habebat) iubet monacho, qui ei inseruiebat, afferre duo vasa, vnum plenum, & alterum inane. Ille autem alioquid quid-

Cap. 45.
Benignitas
eius in pau-
peres.

dem existimabat superuacuum afferre vas inane. Quid enim, apud se dicebat, opus est inani, ubi est plenum: tamen cum non posset transgredi patris mandatum, hæc duo ad ipsum attulit, nempe plenum & inane. Cum autem forte fortuna contigisset, ut vas plenum esset perforatum, oleum verò effunderetur, erat perplexo animo monachus. Cum autem id ei venisset in mentem, transmutat oleum ex pleno in inane: & sic indigentibus datum est ad misericordiam. Tunc cognouit monachus prophetice dictum fuisse à patre, ut simul cum vase pleno afferret alterum inane. Hinc erat ei vultus confusus, quòd sciret se aliquantulum dubitasse de mandato patris. Ne illud quidem æquum est prætermittere.

Cap. 46.

Precibus & signo Crucis pellit morbos extraneos.

Absens curat febricitantem.

Cap. 47.

Theophilus Imperator avarus & Iconoclasta. Infideliatur Catholicis.

Subitamors Iconomachi exactoris.

Cap. 48.

Predicit eundem monacho sibi futura.

Magnus hic Pater cum toto vitæ tempore se præclare & admirabiliter exercuisset, non solum post vitam, sed etiam cum esset in corpore, fecit multa admirabilia, & quæ erant præter opinionem. Non enim dæmones solum eum formidabant, eius non ferentes præsentiam: sed morbi quoque, qui mortem minabantur, eius precibus & signo Crucis soluebantur. Eius quidem certè familiaris & amicus Eustratius graui morbo affligebatur, sanguinem vomens ex intestinis. Ille verò, cum id ei prius significasset Eustratius, veniens sistit quidem sanguinem, ipsum autem iussit esse bono animo. Eustratius ergò cum viri aduentu à morbo conualuisset, transit ad Leucadum habitaculum, quod solent vocare Metochium, se volens defessum afflictumque recreare, & aliquod adipisci solatium. Res autem ei contra cessit, & incidit in calamitatem longè priori grauiorem. Vehemens enim cum adorta febris, acriter laniabatur, & vocem ei adimebat: donè recordatus præclari inter eos, qui se exercebant, Iohannicij, ei tanquam præsentis supplex pròcidit, & rogauit, ut à morbo præsentis liberaretur. Interim autem ad dormiendum conuersus, cum visus esset videre magnum Iohannicum adstantem, colloquentem, confirmantem, morbum superauit: & salutem illi acceptam tulit, quem habuit eum lætificantem à iuuentute, & tunc liberauit à calamitate.

Me iam pridem volentè oratione prætercurrere, non sinunt quæ sequuntur. Nam sceptrum quidem Romanorum tenebat Theophilus. Ille autem congerendo auro totus inhiabat, & ab eo superabatur, & alioquin non ferens esse Christianus, & se impiè gerens in diuinis imagines: & quomodo potestate, ita etiam Iconomachorum dogmate alios superans, talem laqueum abscondit omnibus Christianis. Scribis & exactoribus omnem simul vicum occupat, volens facere duo, quæ sunt pessima: nempe & avaro suo gratificari animo tributorum exactoribus, & sibi fieri manifestum vnumquaque, qui doctrinam sequebatur Orthodoxam, ut & eos vi caperet, & efficeret, ut vel iniuri adiungerentur hæresi Iconomachorum. Cum ergò hic vir diuinus incidisset in quendam exactorem: Quid hæc sibi volunt, inquit, o frater? Rex te iam accersit factorum tuorum redditurum rationem, & ne sic quidem intelligis? Iam enim imminet & vget, ut vides, iustitia, & nisi improbam hanc mentem mutaueris, peribis quidem miserabiliter, miserimè autem punieris. Atque ille quidem dicebat eum, qui est in cælis: exactor autem putabat suum Regem eum accersere. Lætus itaque iam erat & bona spe præditus, ut qui sciret, quòd propter tributa diligenter exacta, esset apud Imperatorem magna consecutus. Eius autem spem irrisit futurum, & ea, quæ à Sancto dicta fuerant, finis est consecutus: & statim nouacula iræ Dei inebriata, excidit exactorem, ut immortales illæ post mortem poenæ de eo sumantur.

Reuoluens itaque aliquis ea, quæ à Sancto prædicta fuerunt, & quammaximè perscrutans, ea nunquam inuenit excidisse à veritate. Nam cum aliquandò duo simul venissent in domunculam, in qua ille erat, ut magnum conuenirent Iohannicum, (Petrus & Plato erant eorum nomina) postquam ille eos satis instruxit ad virtutem, alter rogauit Sanctum, ut ad ipsum veniret singulis annis: & eius aspectum dignus esset qui consequeretur, & illo, qui fuit instar mellis, frueretur sermone. Ille autem, Deceterò, inquit, etiamsi velles, non me videbis amplius. Is ergò apud se dubitabat, quidnam obstaret, quo minus ad sanctum ascenderet: & considerans, nihil inueniebat, quòd ad illum aduentu reputaretur præstantius. Non multò post autem quidam ad eum ascenderunt. Volens ergò ipse quoque cum eis ascendere, quoniã ille quidem pedibus, illi autem equis iter ingrediebantur, defessus domum redijt. Hinc factum est, ut grauius animo angeretur, quòd ei accidisset, ut frustraretur proposito. Cum itaque non multò post ad se redijisset, rursus conatus est ad eum ascendere, & rursus fuit prohibitus ab ascensu. Deinde cum sæpè, aliàs alia incidente difficultate, se re-

se repulsum esse cognouisset, & recordatus esset eorum, quæ à sancto ei dicta fuerant, mansit apud se, rem adscribens Iohannicio, diuina quadam prouidentia, ad vilitatem omnia dispensante.

Aliquandò rursus qui omni ex parte bonus erat Iohannicius, cum esset in ocio, & se totum dedisset orationi, dixit se videre quendam Petrum, qui tollebatur in caelos, & circumdatum gloria quadam & luce ineffabili. Illi autem Petro fuerat commissa praefectura cuiusdam monasterij. Illo verò tempore, quo vir admirabilis dignatus fuit hac contemplatione, contigit vt is à corpore disiunctus, spiritu ad caelos ascenderet, & ex hac vita migraret. Nihilominus autem admiranda quoque est eius loquendi libertas apud Imperatores. Neque enim solum lætabatur probris pro Christo affectus, aut patiens persecutionem: sed cupiebat etiam pati maiora, rectè sciens, quòd per ea, maiora consequeretur. Hinc discipulorum Christi loquendi libertatem, & pro Magistro acceptas plagas ducebat esse beatas, perfectum gaudium illud nominans, cuius ij fuerunt participes.

Duos itaque viros illustres, & quos sciebat esse praeditos maiore dicendi facultate, quam alios, cum ad ipsum misisset Imperator, rogauit an oporteret Christi honore figuram. Cum is autem ad hoc diuine, & non cum mundana respondisset persuasionem & sapientia, tantum abfuit, vt qui missi fuerant ab Imperatore, aliquid adducerent contra ea, quæ ab ipso dicta fuerant, vt relictis ijs, quæ prius tenebant, rectè & vt eis exposuerat, pietatem & veram didicerint religionem. Cum ad sanctum autè rursus venisset Eustratius, praefectus monasterij Agaurorum, quoniam res Dei & ecclesiarum erant tunc mundanis perturbata fluctibus: Quousque, dixit, res Ecclesiarum non reddentur Ecclesijs? Quousque augebuntur res persecutorum, & immanes eas lacerabunt bestiae? Ille verò, Parum, inquit, sustine o frater, & intelliges Dei potentiam. erit enim quidam Methodius, qui tenebit eius clauum, & eam diuino spiritu gubernabit: qui tollet quidem diuisionem & dissectionem diuinitatis: decretis autè fidem constituet Orthodoxam, & ad summam pacem & concordiam rediget seditionem: & eos, qui resisterunt, dextra altissimi subiunget.

Breue tempus intercessit, & Theophilus quidem ex hac vita excedit: Michaël verò & Theodora imperium suscipiunt: Methodius autem vir reuerà sacrosanctus, & homo Dei, in sacris collocauit sedibus, & vt semel dicam, cum omnia ab eo fuissent traducta ad fidem orthodoxam, & sopitus esset omnis fluctus & sedata tempestas, & res essent quietæ, quædam alia seditio excitatur à pijs, & res Ecclesiae rursus erant diuisa, & redacta erant in duas opiniones. Nam alij quidem volebant habere in ministerio eos, qui dignitatem sacerdotij acceperant ab Iconomachis, vt potè quòd hoc nihil pietati officeret: Illi autem profanis sancta tradere manibus, putabant omninò esse impium, & minimè Deo gratum, nec admittendum. Et qui Deo quidem verè viuebat Methodius, ægrè ferebat, angebatur, corde lacerabatur, putabat magnum Paulum resonare in auribus p̄p̄emodum hæc loquentem: Vtinam sim à Christo anathema pro fratribus meis secundum carnem, si modo steteritis nobiscum, & communiter Trinitatem glorificauerimus. Et ille quidem sic se habebat. Illi autem parati erant omnia pati potius, quam dimittere ea, quæ visa fuerant, adeò vt hinc in partes rursus scinderetur cœtus Ecclesiae: & alij quidem se cum his, alij verò cum illis se coniungerent. Dei itaque amicus Iohannicius, incidens in res adeò turbatas, partim quidem per se, partim verò per literas, veluti fistula reuocabat diuisam partem gregis, & ei qui est solus Deus, qui est solus bonus pastor, & non mercenarius, conciliabat. Maximè autem Archiepiscopi Methodij iam labantem recreabat animum, multa quidem etiam alia scribens: ante omnia autem ijs, qui hominon ab ipse & alieno modo scindunt, nouasque & absurdas opinantur diuisiones, eis ne aurem quidem omninò adhibere suadebat: non sal, non testum cum his habere commune: non eos alloqui: sed quam maximè declinare eorum congregationem. Admonebat enim ne posse quidem eum sanctè reputari sacrificium, qui eum, qui sacrificatur, contemnit & vilipendit. Scribebat autem Methodio, vt illos potius haberet circa diuinum sacrificium, quos nõset cum eo sentire in dogmate Orthodoxiae. In fine verò epistolæ, valere eum circa sanam rationem optauit magnus Iohannicius.

Cum hæc venissent literæ diuinus quidem Methodius memoriæ mandauit ea, quæ scripta fuerant: improbi autem homines eam rem irridebant, & habebat ludibrio, & malè

Cap. 49.
Videt vir
sanctus a
ma cuiusdã
ferri in cae-
los.

Insignis est
patientia.
Act. 5.

Cap. 50.

Duos illu-
stres viros
liberat ab
heresi.

Cap. 51.

Michaël sue-
redit Theo-
philo impe-
ratori cum
matre Theo-
dora.

Rom. 9.

Multos Deo
verbo & icti-
pris concu-
liat icono-
machos.

Vitandi, pr-
sus heretici

Cap. 52.

malè

URIIUS
VII
5

S. Iohān-
nicus cō-
uerit
hæreticos.

malè ab ipsis bōnus iudicbat Iohannicius. Ille verò cum cognouisset, quòd ipsi eum calumniarunt, ita stans, vt omnes eum possent exaudire, de Deo & rebus diuinis differens, ita eos vi cepit, & in suam redegit potestatem, vt non solum abstinerint à sua in eum insania: sed etiam eorum mentes ad id, quod est melius, conuerterit: & ijs dimissis, quæ prius eis visa fuerant, orthodoxæ fidei dogma didicerint, vt ipse exponebat. Sic frequentissimus ille populus victus fuit ab vniuersi huius virtute, & totæ ciuitates dependebant ab vna illius sententia, ijs, quæ longo tempore meditata fuerant, breui depositis. Ei quidem sic cura fuit communis vtilitas, & sic fratres est complexus.

Cap. 53.

Cum autem oratoriarum ædium, quas ædificauerat, fieret dedicatio, multa ab illo eo tempore facta sunt miracula, etiamsi non adesset. Phalanx enim dæmonum repente apparens super tumulum veluti corporata, eos qui illic aderant redegit ad dubitationem. Cum ergo spiritu, qui in eo habitabat, rem cognouisset magnus Iohannicius, & vtilissimo vsus esset medicamento precationis, eorum quidem metum

Precibus p-
stigmati-
s. dæ-
mones.

abstulit: dæmonum autem multitudinem vertit in fugam, & fecit eos liquefcere tanquam ceram à facie ignis. Quicumque verò aliquibus grauibz affligi morbis, ad veneranda illa templa confugerunt, eos ijs, quæ ipsos vexabant, liberatos, fecit domum abire sanos. Quid ergo non est hic viri illius admirandum? An quòd eum etiam non præsentem fugerent dæmones? An quòd eos, qui à malo aliquo premebantur, liberavit à dolore? Nam vel solam eius precationem aduersas timuisse phalanges, est indicium fidutiæ ad Deum: à malis autem liberare eos, qui illum accedebant, est & feruoris, & commiserationis. Sed hoc quidem est eiusmodi: illud autem quisnam silentio præterierit?

Cap. 54.

Ad eum aliquandò ascenderunt ij, quibus fuerat cōmissa præfectura templorum, quæ ipse extruxerat. Cum autem sanctum conuenissent, & eum fixis oculis adpexisset quidam ex eis, ei venit in mentem cogitare: Si hic diuinus pater Iohannicius summa subiit labores exercitationis, & se multorum dierum afflixit ieiunijs: cur non carnis vicit multitudinem, sed est adhuc similis ijs, qui sunt bonæ habitudinis corporis, & seipsos in tibijs pinguefaciunt? Cum autem is hæc mente versaret, dixit hic vir admirabilis: O Macar, (erat enim ei hoc nomē) cur cogitationes ascēdunt in cor tuum?

Diuinitus
cognoscit
cuiusdā co-
gitationes.

Non sunt mihi tibiæ plenæ carnis, sed vides quemadmodum tumescant, cum sint inanes & flatuosæ, quòd quidem solet facere malus cibus stomacho susceptus. Illum autem statim subiit poenitentia, & multum repræhendit vanam suæ mentis cogitationem, & petijt veniam eius, quòd ei in mentem venerat.

Cap. 56.

Ismaelita
superat Ro-
manos.

Sub id autem tempus Ismaelita prælio configit cum Romanis, & multi quidem Romani interficiuntur: multi verò bello capti, abducuntur captiui. Horum vnus, qui erat adolefcens, erat magni Iohānicij cognatus. Itaq; qui genere ad eum attinebant, sancti inuocabant auxilium, vt adolefcentem liberaret à captiuitate. Is autem etiam priusquam vocaretur, citò venit, & cum circa mediam noctem fuisset in carcere, & apparuisset vni ex ijs, qui cum illo detinebantur: Surge, inquit, & alterum excita, & is eum, qui est post illum. Hoc autem factò, vt iusserat, eis quidem protinus sunt soluta vincula cum catenis, vt nec omninò quidem viderentur fuisse vincti: portæ verò sua sponte sunt apertæ, & sunt egressi ij, ad quos prius ne licuit quidem ingredi. Cum autem iam in suam rediissent regionem, in via incidunt in quosdam canes, feroces quidem & immites ijs, qui præteribant, vel ipso autem adpectu terribiles. Et illi quidem nesciebant, quid agerent: magnus autem tunc quoque accedens Iohannicius, densa caligine offusa canum oculis, illæfos & nullo malo affectos eos transmittit, & suis eos restituit. Illi verò toto tempore vitæ suæ in ore habebant gratiarum actionem, nec vllum tempus eis obliuionem induxit beneficij.

Cap. 57.

Miro modo
liberat ca-
ptiuos.

Cum autem oporteret etiam aduersus extrinsecus illatas à maligno tentationes, illius egregij viri in multis ostendi fortitudinem, ita dispensante providentia, & tradente iustos in manus eorum, qui ipsos affligunt, non vt eos tentet, sed vt reddat illustriores, Epiphanium quendam monachum malignus subiens, qui & virtute videbatur insignis, & in illo mōte se exercebat, mouet aduersus sanctum. Cur hoc machinans? Ambos volēs auellere à laboribus virtutis, vt illi ne daretur quidem ocium, propter eam quòd ei pararentur insidiæ. Sed Epiphanius quidem animæ immittit inuidiā, Iohannicio autē ne potuit quidem omninò interrumpere intensam exercitationem. Et ille quidem comatum & frondosum illum montem exussit, vt simul cum sylua flamma sanctum

Emulatur
virum Dei
Epiphanius
pseudomo-
nachus.

sanctum

sanctum quoq; depasceret. Ille autem cum spiritus, quæ in eo erat, gratia id præsciuis-
set, transijt ad alium, & malus fuit depræhensus Epiphanius, & seipso detestor. Quid
ergo admirabilis ad hoc Iohannicus? Non fuit excitatus ad vindictam, non ei male-
dixit, qui parabat insidias: sed ut mitis eius, qui est mitis, discipulus, & amicè eum adijt,
& humiliter est allocutus, & rogauit ut diceret causam, cur ei vellet esse inimicus. Ille
autem plaustris probrorum, ut dicitur, & contumeliarum eum est insecutus, & tan-
dem egregius ille Epiphanius virga, quam habebat in manu, quæ in extremo ferrum
habebat acutum, in medio ventre percutit sanctum, etiamsi illæsus permanferit vir
misericors, & ad reconciliationem hortatus sit Epiphanium. Sed ille, pernicioso illo
animo nihil mutato, permanfit in eadem maleuolentia. Hoc autem sancto prædictum
fuerat ab illis monachis, qui ei ab initio dederant illam tunicam pilis contextam. Ten-
tatio enim, dixerunt illi, ad te veniet in fine, sed ipsa quoque erit irrita.

Cum autem sanctus iam ad profundam processisset senectutem, & illis admirabili-
bus laboribus exercitationis euasisset infirmus, in monasterio Antidij extructa cellu-
la, illic se includit. Si quædò autem eum vocaret tempus, ut illinc egrederetur, transi-
bat per viam publicam, ne ab illis quidem visus magna ex parte, à quibus ne volebat
quidem omnino adspici. Quinto verò anno imperij Michaëlis, qui Ecclesiam rege-
bat Methodius, cum magni Iohannici ad Dominum excessum præsciuisset iam appro-
pinquare, ad eum venit, & vltimas preces ab eo petijt. Ille autem cum maximi fecisset
conuenire Methodium, & in longum tempus cum eo produxisset sermonem: & de-
indè sacro cœtui & recens electo gregi ea, quæ ad pietatem opus erant, suasisset, di-
cens, ut immobiliter & stabiliter permanerent in fide orthodoxa, neque euertentur
à profanis vocibus hæreticorum, & inter se conseruarent concordiam, neque
blasphemam & maledicam linguam mouerent in pontificem: subiunxit, quòd nec
multum tempus post suum decessum viueret Methodius. qua quidem in re non fuit
fallus. Tertio enim die, postquam hæc dixisset, (Erat verò * tertius Nouembris) D.
Iohannicus spiritu quidem migrat ad eum, quem diligit, deductus à choris Angelo-
rum: corpus autem deponitur in loculo. Methodius autem, qui clarissimè refulsit
inter Patriarchas, ipse quoque octauo mense post illius decessum, excessit ex hac vita
quartodecimo Iunij.

Quenam autem sunt ea, quæ facta sunt in morte & post mortem admirabilis hu-
ius Iohannici? Dissolutorum membrorum confirmationes, homines liberati à mali-
gnis spiritibus, si solum ad capsam illius accessissent. Quidni enim erat Iohannicus ijs
rebus vel post mortem glorificandus, cuius decessum columna ignis significauit ijs,
qui erant in monte Olympo? quem præcesserunt Angeli, paradisi portas ei aperien-
tes, & transmittentes ad eam, quæ est illic, beatitudinem, purè appariturum ante fa-
ciem Domini, & simul versaturum cum Angelicis Ordinibus? à quibus beata Trini-
tas laudatur & glorificatur nunc, & in nunquam desitura secula seculorum, Amen.

VITA SANCTI AMANTII EPISCOPI RVTEN-
SENSIS, CVIVS AVTHOREM NECDV M REPERI. VI-
detur mihi esse Fortunatus, idq; planè sentio. Stylus enim à Fortunati di-
ctione non abborret. Exstat in MS. codicibus.

BEATISSIMVS Amantius Rutenæ vrbis quondam
fuit cuius ortu, vita pastor, nunc felici patronus est ex-
cessu. Qui in primæuo ætatis flore, abruptis seculi la-
queis, militiam Christi perseverantiæ definitione susce-
pit, & vitia, quibus pulsatur humana fragilitas, patien-
tiæ virtute calcavit. Qui beato feruens proposito, &
felicitum meritorum splendore conspicuus, sacerdotij
culmen & sublimis cathedræ sedem emeruit, gestitque
mentem fastigio honoris sui parem. Nunc breui stylo
pauca virtutum eius perstringamus insignia, præstante
Domino, oratione beati antistitis, dicendi vires, qui di-
uitias bonitatis suæ sine villo defectu scit effundere, &

nescit, cum effuderit, vacuari.

Igitur

Egregia ci-
patientia er-
ga amulæ.

Cap. 68.

Iniuste san-
cti Iohann-
cium Me-
thodij Epi-
scopus.

for. * quartus
Obitus S.
Iohannici.

Cap. 59.
Preglora mi-
racula post
obitum eius.

4. Nouembris

Amantius fuit
Episcopus.